

4.7 Komitea suosittaa interventiojärjestelmän säilyttämistä hintatakuuvälineenä.

4.8 ETSK toteaa, että tuotteen (sokerijuurikkaan) hinnassa tulee ottaa huomioon viljelijöiden tuotantokustannukset. Komitea huomioi ehdotukset viljelijöiden sokerijuurikkaan hinnanalennuksesta johtuvien tulonmenetysten osittaisesta korvaamisesta. Komitea esittää, että tällaista tukea nostetaan mahdollisuuksien mukaan. Komitea painottaa tarvetta varmistaa tukien kestävyys ja sokerialan budjetin säilyminen.

4.9 Komitea esittää, että voimassa olevat säännökset kiintiö-sokerin toimittamisesta kemian- ja lääketeollisuudelle säilytetään.

4.10 Komitean mielestä komission ei tule vältellä velvollisuuksiaan, vaan pyrkiä sellaiseen Euroopan sokeriteollisuuden rakenneuudistukseen, jossa otetaan huomioon sokerintuottajien, sokerijuurikasviljelijöiden ja alan työntekijöiden intressit.

4.11 Komitea tiedustelee, mitkä ovat komission aiheet kiintiöiden ulkopuolisen sokerituotannon osalta.

Bryssel 15. joulukuuta 2004

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Anne-Marie SIGMUND

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto tiede ja teknologia Euroopan tulevaisuuden avaintekijöinä — Suuntaviivoja unionin tutkimusrahoituspolitiikalle”

KOM(2004) 353 lopullinen

(2005/C 157/20)

Euroopan komissio päätti 17. kesäkuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 10. marraskuuta 2004. Esittelijä oli Gerd **Wolf**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 15. ja 16. joulukuuta 2004 pitämässään 413. täysistunnossa (joulukuun 15. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 83 ääntä puolesta, 3 vastaan, ja 1 pidättyi äänestämästä.

1 Johdanto

1.1 **EU:n taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen tulevaisuus.** EU:n tulevan kehityksen ja sen aseman maailmanlaajuisessa valtarakenteessa määrää erityisesti väistämätön kilpailu maailmanmarkkinoilla, joiden teollisuus- ja talusrakenne sekä työmarkkina- ja raaka-ainetilanne muuttuvat jatkuvasti. Tässä yhteydessä käy yhä selkeämmäksi, että kasvu, menestys ja taloudellinen voima — ja näihin pohjautuva kyky tarjota sosiaalipalveluja ja kehittyä kulttuurin alalla — ovat ratkaisevan riippuvaisia saatavilla olevista tiedoista sekä tutkimukseen ja teknologiseen kehitykseen tehdystä investoinneista.

1.2 **Maailmanlaajuinen kilpailutilanne.** EU ei kuitenkaan kilpaile enää pelkästään perinteikkäiden teollisuusmaiden kuten Yhdysvaltojen, Japanin ja Venäjän kanssa, vaan myös nopeasti

vahvistuvien talousmahtien Kiinan, Intian, Etelä-Korean jne., eli koko Kaakkois-Aasian talousalueen kanssa. Tieteellis-teknisestä suorituskyvystä ei kuitenkaan riipu pelkästään kansantaloudellinen kilpailukyky ja siten EU:n kiinnostavuus sijoittajille, tutkijoille ja insinööreille, vaan myös sen kulttuurinen ja poliittinen arvo- ja vaikutusvalta. Tutkimukseen ja kehitykseen tehtävillä riittäväillä investoinneilla voidaan edistää ja onkin edistettävä EU:n aseman turvaamista ja kestäväen kehityksen takaamista.

1.3 **Eurooppalainen tutkimusalue (ERA)** ⁽¹⁾. Tämän haasteen valossa muotoiltiin käsite ”eurooppalainen tutkimusalue”. Eurooppalaisesta tutkimusalueesta on Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätösten myötä

⁽¹⁾ ERA: *European Research Area*, ks. erityisesti EUVL C 110, 30.4.2004, s. 3 (CES 319/2004) ja EUVL C 95, 23.4.2003 (CESE 288/2003).

tullut unionin tutkimuspoliittisten toimien avainkäsite ja viitekehys, etenkin kun otetaan huomioon Lissabonin, Göteborgin ja Barcelonan kunnianhimoiset tavoitteet. EU:n tukemalla tutkimuksella ja kehityksellä on tarkoitus tuottaa eurooppalaista lisäarvoa, sille on tarkoitus asettaa toissijaisuusperiaatteen mukaisesti tehtäviä, jotka ylittävät yksittäisten jäsenvaltioiden suorituskyvyn, ja sillä on tarkoitus yhdistää, vahvistaa ja hyödyntää Euroopan tieteellistä potentiaalia. Lisäksi se edistää kilpailukyvyä ja kestävyys tavoitteita. Tiede ja tutkimus ovat eurooppalaisen kulttuurin perustekijöitä.

1.4 Eurooppalaisen tutkimusalueen muodostaminen.

Kaikki myöhemmät EU:n tutkimuspolitiikkaa koskevat tiedonannot, päätökset ja aloitteet ovat tukeutuneet eurooppalaisen tutkimusalueen hedelmälliseen lähestymistapaan. Tässä yhteydessä on mainittava erityisesti kuudes puiteohjelma ja Euratom-ohjelma sekä siihen liittyvät tutkimusta tukevat välineet. Korostettava on myös kolmen prosentin aloitetta⁽¹⁾ ja monia muita näkökohtia, jotka koskevat esimerkiksi tutkija-ammattia, perustutkimuksen merkitystä, energiahuoltoa, avaruusala ja bioteknologialla, mutta myös tieteen, kansalaisten ja yhteiskunnan välisiä suhteita.

1.5 **Komitean aikaisemmat lausunnot.** Komitea on asianomaisissa lausunnoissaan tukenut lähtökohtaisesti ja painokkaasti edellä mainittuja komission aloitteita⁽²⁾. Komitea on korostanut tutkimuksen ja kehityksen (T&K) ratkaisevaa merkitystä Lissabonin — myöhemmin myös Göteborgin ja Barcelonan — tavoitteiden sekä EU:n kestävä taloudellisen, sosiaalisen, ekologisen ja kulttuurisen hyvinvoinnin kannalta. Näissä lausunnoissaan komitea on antanut monia tärkeitä yksityiskohtia koskevia esityksiä ja tehnyt omia ehdotuksiaan. Usein komitea on jopa suositellut toimenpiteiden selkeää vahvistamista, mutta toistuvasti myös vaatinut korjauksia ja ilmaissut varauksensa. Varaukset ovat koskeneet etenkin kehityssuuntaa, jossa liiallisilla säännöillä, rajoittavilla määräyksillä ja byrokraattisilla menettelyillä sekä menettelyjen ja tukivälineiden liian nopeilla ja äkkinäisillä muutoksilla aiheutetaan tehottomuutta, sekaannusta ja epävarmuutta.

2 Komission tiedonanto

2.1 Komitea pitää komission tiedonantoa lähtökohtaisesti erittäin myönteisen kehityksen loogisena jatkona. Tiedonantoon on koottu tavoitteita ja pohdintoja, joilla on tarkoitus valmistella seitsemättä T&K-puiteohjelmaa ja Euratom-ohjelmaa koskevia ehdotuksia, joissa otetaan huomioon EU:n laajentu-

⁽¹⁾ Barcelonan Eurooppa-neuvostossa maaliskuussa 2002 unioni asetti itselleen tavoitteeksi, että Euroopan kokonaispanostus tutkimukseen on nostettava vuoteen 2010 mennessä kolmeen prosenttiin unionin BKT:stä siten, että kaksi kolmasosaa tulee yksityisistä investoinneista ja yksi kolmasosa (jäsenvaltioiden ja EU:n) julkiselta sektorilta. Ks. myös EUVL C 95, 23.4.2003.

⁽²⁾ EYVL C 204, 18.7.2000; EYVL C 221, 7.8.2001; EYVL C 260, 17.9.2001; EYVL C 94, 18.4.2002; EYVL C 221, 17.9.2002; EUVL C 61, 14.3.2003; EUVL C 95, 23.4.2003; EUVL C 234, 30.9.2003; EUVL C 32, 5.2.2004; EUVL C 110, 30.4.2004; EUVL C 302, 7.12.2004.

minen ja kuudennen T&K-puiteohjelman yhteydessä tähän asti kerätyt kokemukset.

2.2 Tiedonannossa esitetään vielä kerran tiivistelmä tähänastisista tavoitteista ja toimenpiteistä, ja siinä verrataan kolmen prosentin tavoitetta laajentuneen EU:n nykytilanteeseen sekä EU:n kanssa kilpailevien valtioiden tilanteeseen sekä esitetään tavoitteelle erittäin vakuuttavat perustelut. Tässä yhteydessä korostetaan julkisen sektorin rahoituksen vipuvaikutusta tutkimukseen suunnattuihin yksityisiin investointeihin sekä tarvetta tehdä tutkijan ammatista houkutteleva, jotta EU voisi kilpailla maailmanlaajuisesti lahjakkaimmista alan ihmisistä.

2.3 Näin perustellaan myös tarvetta vahvistaa ja laajentaa EU:n tutkimukselle antamaa tukea. Tähän on liittyvä myös yksittäisten jäsenvaltioiden panoksen lisääminen eikä suinkaan vähentäminen.

2.4 Tähänastisten puiteohjelmien toimeenpanossa kerättyjen sisällöllisten ja operatiivisten kokemusten perusteella komissio muotoilee kuusi päätavoitetta:

- Eurooppalaisten huippuosaamiskeskusten⁽³⁾ luominen laboratorioden välisen yhteistyön kautta
- teknologiahankkeiden käynnistäminen Euroopan tasolla
- perustutkimuksen stimulointi luomalla kilpailua Euroopan tasolla
- Euroopan tekeminen houkuttelevammaksi parhaille tutkijoille
- Euroopan etua palvelevien tutkimusinfrastruktuurien kehittäminen
- kansallisten tutkimusohjelmien koordinoimisen tehostaminen.

2.5 Muita tiedonantoon sisältyviä ehdotuksia ovat mm.:

- laajentuneen Euroopan unionin mahdollisuuksien hyödyntäminen
- rakennerahastojen täysimääräinen käyttö täydentävänä rahoituslähteenä
- Euroopan edun kannalta tärkeimpien aihealueiden määrittäminen
- kaksi uutta alaa unionin politiikassa: avaruus ja turvallisuus
- tehokkaimpien toteutusmuotojen käyttö
- puiteohjelman toiminnan parantaminen.

⁽³⁾ Ks. kohta 3.3.

3 Yleistä

3.1 Lissabonin, Göteborgin ja Barcelonan tavoitteet.

Komitea pitää tervetulleena ja tukee komission tiedonannossa esiteltyjä aikomuksia ja aloitteita. Komitea katsoo, että komission ehdotukset käsittävät Lissabonin, Göteborgin ja Barcelonan kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta erittäin tärkeitä toimenpiteitä. Komitea toteaa erittäin tyytyväisenä, että tiedonannossa on otettu huomioon monet sen aikaisemmissa lausunnoissa esitetyistä yksityiskohtaisista suosituksista.

3.2 **Kolmen prosentin tavoite** ⁽¹⁾. Komitea tukee erityisesti ensisijalle asetettua kolmen prosentin tavoitetta, joka perustuu EU:n maailmanlaajusten kilpailijoiden nykyisten T&K-investointien määrään. Tavoitteen saavuttamiseksi on EU:n tasolla korotettava merkittävästi puiteohjelman ja Euratom-ohjelman määrärahoja sekä Lissabonin tavoitteiden että EU:n laajentumisen myötä muuttuneiden tarpeiden mukaisesti.

3.2.1 **Tarvittavien EU:n määrärahojen kaksinkertaistaminen.** Komission ehdotusta seuraten kaikkien toimenpiteiden yhteenlasketut määrärahat tulee kaksinkertaistaa. Tämä vastaa myös komitean asiasta antamia suosituksia, jotka se esitti jo kuudetta puiteohjelmaa koskevassa lausunnossa ⁽²⁾.

3.2.2 **Jäsenvaltiot ja teollisuus.** Kolmen prosentin tavoitteen saavuttamiseksi mainittuun määrärahojen kaksinkertaistamiseen on kuitenkin liitettävä vastaava kansallisten T&K-budjettien ja teollisuuden T&K-investointien lisääminen. Komitea on erittäin huolissaan siitä, että nämä jäsenvaltioiden ja teollisuuden investoinnit eivät toteudu lainkaan tai vain riittämättömissä määrin. Teollisuuden tapauksessa on monesti havaittavissa jopa T&K-investointien siirtämistä EU:n ulkopuolelle. Komitean mielestä tämän valitettavan kehityssuunnan syytä tulisi tutkia, jotta voitaisiin ryhtyä toimiin sen varmistamiseksi, että myös EU:n teollisuuden tutkimus- ja kehitysala täyttää kolmen prosentin tavoitteen.

3.2.3 **Komitean vetoamus.** Komitea pyytää siksi neuvostoa, parlamenttia ja jäsenvaltioiden hallituksia — sekä erityisesti myös teollisuutta — seuraamaan päätöksissään komission viitoittamaa tietä sekä toteuttamaan vastaavat lisäykset kansallisissa ja yrityskohtaisissa T&K-budjeteissa. Komitea on hyvinkin tietoinen siitä, että nykyisen vaikean taloudellisen yleistilanteen vuoksi tämä ei ole helppo tehtävä. Komission ehdottamat investoinnit tutkimukseen ja kehitykseen ovat kuitenkin paitsi kohtuullisia, myös kansainvälistä kilpailutilannetta ajatellen huomattavan myöhässä. Sanoista on nyt ryhdyttävä tekoihin.

⁽¹⁾ EUVL C 112, 30.4.2004.

⁽²⁾ (Tässä ehdotettu määrärahojen lisäys oli laskettu 15 jäsenvaltion EU:n tarpeiden perusteella, ja sitä on korotettava laajentumisen asettamien vaatimusten mukaisesti.) EYVL C 260, 17.9.2001.

3.2.4 **Dynaaminen kehitys.** Tilannetta ei saa tarkastella ainoastaan staattisesti. EU:n politiikassa on sopeuduttava — kansainvälisessä kilpailussa — EU:n ulkopuolella tapahtuvaan tulevaan kehitykseen ⁽³⁾. Jos kolmen prosentin tavoite saavutetaan liian myöhään, Lissabonin tavoitteet jäävät toteuttamatta. Pitkällä aikavälillä T&K-investointeja on nimittäin lisättävä entisestään.

3.3 **Eurooppalaiset huippuosaamiskeskukset.** Komitea kannattaa perustavoitteena olevaa eurooppalaisten huippuosaamiskeskusten perustamista ja tukemista, sillä näin luodaan yhteiseurooppalaista lisäarvoa, asetetaan laadullisia mittapuita ja lisätään eurooppalaisen tutkimuksen ja kehityksen houkuttelevuutta. Tavoitteena olevan tutkimuskeskusten, yliopistojen ja yritysten kansainvälisen yhteistyön on oltava myös tulevaisuudessa T&K-puiteohjelman (ja Euratom-ohjelman) avulla toteutettavan tukipolitiikan keskeinen tekijä, ja ensisijainen asema tulisi antaa temaattisille painopistealoille.

3.3.1 **Edellytys.** Kyseisen tavoitteen saavuttamisen edellytyksenä on kuitenkin, että on jo olemassa huippulaitoksia tai -ryhmiä, joiden yhteistyöltä huippusaavutuksia voidaan odottaa ⁽⁴⁾.

3.3.2 **Ei uusi tukiväline.** Lisäksi olisi tehtävä entistä selvemmäksi, että käsite ”huippuosaamiskeskukset” ei tarkoita uutta tukivälinettä (ks. edempänä), vaan se on yläkäsite, joka sisältää kyseistä tavoitetta palvelevat tukivälineet, kuten huippuosaamisen verkostot, integroidut hankkeet ja erityiset kohdennetut tutkimushankkeet.

3.4 **Tutkimusta tukevat välineet** ⁽⁵⁾ **(hankerakenne).** Viitaten komission kannatettavaan aikomukseen luoda tehokkaat toteutusmuodot komitea toistaa ⁽⁶⁾ tarpeen varmistaa tutkimusta tukevien välineiden selkeys, yksinkertaisuus, jatkuvuus ja erityisesti myös joustavuus. Joustavuus merkitsee, että hakijoiden on pystyttävä sopeuttamaan välineet kulloisenkin tehtävän vaatiman hankkeen optimaaliseen rakenteeseen ja kokoon. Ainoastaan näin voidaan välttää sellaisten hankkeiden luominen, joiden koko ja rakenne ohjautuu määrättyjen välineiden eikä todellisten tieteellisten-tekniisten vaatimusten mukaan. Välineiden on palveltava tutkimuksen ja kehityksen edellytyksiä ja tavoitteita eikä suinkaan päinvastoin. Hakemusprosessin ja hallinnoinnin vaatiman työn tulee olla kannattavaa.

⁽³⁾ Katso kohta 1.2.

⁽⁴⁾ Katso myös kohta 4.2 ja seuraavat kohdat.

⁽⁵⁾ Katso myös kohta 4.6.

⁽⁶⁾ Ks. myös lausunnon kohta 5.4, EUVL C 95, 23.4.2003.

3.5 Perustutkimus ja eurooppalainen kilpailu. Samoin komitea toistaa vastikään aiheesta antamansa lausunnon⁽¹⁾ perussanomana, jonka mukaan kaikkien muiden tutkimus- ja kehitysvaiheiden pohjalla olevan perustutkimuksen tukemiselle tulee antaa merkittävä asema. Tässä yhteydessä tulisi huolehtia eurooppalaisesta kilpailusta ja hakijoiden mahdollisuudesta valita aiheensa vapaasti. Kilpailu EU:n tasolla luo eurooppalaista lisäarvoa.

3.6 Tutkimuksen kansainvälinen ulottuvuus. Tässä ei kuitenkaan saa unohtaa, että EU:n rajat ylittävällä kansainvälisellä tutkimuksella on yhtä suuri merkitys. Tutkimuksen ja kehityksen huippusaavutukset syntyvät nykyisin maailmanlaajuisella, kansainvälisellä⁽²⁾ kentällä maailmanlaajuisessa, avoimessa yhteistyössä ja samalla maailmanlaajuisen kilpailun keskellä. Myös tämä näkökohta on otettava huomioon, ja kansainvälistä ulottuvuutta on tuettava asianomaisin toimenpitein (esimerkiksi liikkuvuusohjelman, yhteistyösopimusten jne. avulla).

3.7 Tutkimuslajien väliset yhteydet ja tasapaino⁽³⁾. Tässä yhteydessä komitea viittaa uudelleen innovaation ja edistyksen edellyttämiin eri tutkimuslajien — perustutkimus, soveltava tutkimus ja kehitys (tuote- ja prosessikehitys) — välisiin yhteyksiin ja hedelmälliseen vuorovaikutukseen sekä niiden välisten rajojen häilyvyyteen. Nämä EU:n kilpailukyvyyn ja Lissabonin tavoitteiden kannalta erittäin tärkeät yhteydet koskevat myös teollisuuden tutkimus- ja kehitystoiminnan, yliopistojen tutkimustoiminnan sekä valtion tukemien tutkimusjärjestöjen välistä yhteistyötä ja vastavuoroista täydentämistä. Sen on siis heijastuttava yksittäisten tutkimuslajien tasapainoiseen tukemiseen sekä temaattisten painopisteiden/toimien yksittäisiin tehtäviin ja alateemoihin. Näin ollen mainituissa tutkimuslajeissa on oltava mahdollisuus käyttää kaikkia vastaavia puiteohjelman tukimuotoja. Viime kädessä siihen pohjautuu myös julkisten ja yksityisten T&K-investointien välinen vipuvaikutus.

3.8 Tehokkaat toteutusmuodot. Lopuksi komitea pitää tervetulleena ja tukee komission aikomusta käyttää tehokkaita mahdollisia toteutusmuotoja ja parantaa puiteohjelman käytännön toteutusta. Komitea näkee huomattavan tarpeen toimenpiteille, jotka vaativat vähemmän byrokratiaa ja jotka on sopeutettu entistä paremmin tiedeyhteisön ja teollisuuden toiveisiin ja ovat niiden sisäisten sääntöjen, kokemusten ja työolosuhteiden mukaisia. Eurooppalaisen tutkimusalueen

tärkeimmät toimijat ovat työstään innostuneet tutkijat. He tarvitsevat tilaa potentiaalinsa kehittämiseksi sekä parhaat mahdolliset olosuhteet. Tämä tulisi ottaa huomioon.

4 Erityistä

4.1 Vastikään annetut lausunnot. Valtaosa seuraavassa esitetyistä huomioista on jo esitetty jossain muodossa vastikään eurooppalaisesta tutkimuspolitiikasta annetuissa komitean lausunnoissa⁽⁴⁾.

4.2 Määräävä kriteeri. Hankevalinnan ja tutkimuksen tukemisen määräävänä kriteerinä on oltava tieteellinen ja teknologinen huippuosaaminen, jotta EU voi säilyttää tai saavuttaa huippuasemia maailmanlaajuisessa kilpailussa. Vain näin voidaan saavuttaa komission tiedonannossa muotoillut tavoitteet: varmistaa huippuosaaminen ja innovointi, jotka ovat Euroopan yritysten kilpailukyvyyn avaintekijät sekä stimuloida perustutkimusta kilpailuttamalla tutkimusryhmiä Euroopan tasolla.

4.2.1 Huippuosaaminen. Huippuosaamisen ja huippusaavutusten taustalla on monitahoinen, vaivalloinen ja pitkälinen kehitys- ja valintaprosessi, joka etenee tiedeyhteisön itse kehittämiä sääntöjä noudattaen ja edellyttää lukuisten tärkeiden ja verkottuneiden tekijöiden yhteistoimintaa ja huomioon ottamista.

4.2.2 Yhteiskunta ja politiikka. Yhteiskunnallisten ja poliittisten päättäjien on siis huolehdittava siitä, että tarvittavat edellytykset huippusaavutusten ja -osaamisen syntymiselle ja säilymiselle ovat olemassa tai saadaan luotua.

4.2.3 Poikkeavat kriteerit. Tästä poikkeavat epäolennaiset tai spekulatiiviset kriteerit lisäävät byrokratiaa, johtavat harhaan ja saattavat aiheuttaa virhepäätöksiä, joilla on haittavaikutuksia paitsi Lissabonin tavoitteiden myös yleensä eurooppalaisen tutkimusilmapiirin kannalta.

4.3 Laajentuneen EU:n mahdollisuudet. Komitea kannattaa varauksettomasti komission aikomusta kehittää ja hyödyntää täysimääräisesti laajentuneen EU:n mahdollisuuksia. Tätä varten on — niiltä osin, kun sitä ei vielä ole tehty — laajentuneen EU:n tutkimuslaitoksissa sekä alueilla, joilla tutkimukseen ei ole panostettu riittävästi, luotava edellytykset huippusaavutuksille.

4.3.1 Toissijaisuusperiaate. Toissijaisuusperiaatteen mukaan tällaisten huippuosaamisen ja -saavutusten perustana toimiva kansallisten tieteellis-teknisten kapasiteettien kehittäminen ja niiden perusvarustelu kuuluvat jäsenvaltioiden tehtäviin.

⁽¹⁾ EUVL C 110, 30.4.2004.

⁽²⁾ Esimerkiksi Kanada, Kiina, Intia, Japani, Korea, Venäjä ja Yhdysvallat.

⁽³⁾ Asiaa ja eräitä siihen liittyviä periaatteellisia ongelmia on käsitelty laajasti eurooppalaista tutkimusaluetta käsittelevän lausunnon kohdassa 7 ("Tutkimus ja teknologinen innovaatio").

⁽⁴⁾ EUVL C 95, 23.4.2003; EUVL C 110, 30.4.2004.

4.3.2 Rakenerahastot ja Euroopan investointirahasto. Tätä tehtävää tulisi kuitenkin tukea ja edistää määrätietoisesti ja tehokkaasti rakenerahastojen ja Euroopan investointirahaston avulla, missä se on tarpeen ja menestystä lupaavaa. Sen vuoksi komitea tukee komission aikomusta hyödyntää — myös menestyksestä koheesipolitiikkaa ajatellen — täysimääräisesti puiteohjelman ja rakenerahastojen vastavaroista täydentämistä. Komitea suosittelee kuitenkin, että mahdollisuutta laajennetaan koskemaan myös investointirahastoa ja että osaa rahastojen varoista käytettäisiin tutkimuskapasiteetin ja infrastruktuurin parantamiseen.

4.3.3 Tämä edellyttää myös T&K-toimien riittävää käynnistysvaiheessa maksettavaa rahoitusta uusissa jäsenvaltioissa, koska siellä tieteellisillä laitoksilla ei vielä ole varaa suorittaa etukäteen EU:n tukemiin hankkeisiin tarvittavia maksuja. Tätä varten tulisi kuitenkin luoda myös täydentäviä kansallisia tukijärjestelmiä.

4.4 Tutkimusinfrastruktuurit. Myös tässä yhteydessä komitea pitää tervetulleena komission ehdotusta Euroopan etua palvelevien tutkimusinfrastruktuurien ⁽¹⁾ kehittämisestä. Valikoidun suurten laitteistojen huomattava rahoittaminen, johon osallistuu vain osa jäsenvaltioista, on osoittautunut toimivaksi, ja sitä tulisi jatkaa. Euroopan tutkimusinfrastruktuurien strategiafoorumilla (ESFRI) on tässä hyödyllinen ja keskeinen neuvontarooli. Edellä mainitun pohjalta tulisi laatia tutkimusinfrastruktuureja koskeva eurooppalainen lähestymistapa.

4.4.1 Keskisuuret infrastruktuurit. Käytettävissä olevien määrärahojen ja yhteisille hankkeille havaittavan hyödyn mukaisesti kyseisen toimenpiteen ei kuitenkaan tulisi rajoittua pelkästään suuriin laitteistoihin, sillä monilla tutkimusaloilla tarvitaan myös keskisuuria monitahoisia tutkimusinfrastruktuureja, jotka voivat lisäksi palvella useiden jäsenvaltioiden tutkimustavoitteita.

4.5 Temaattisten painopisteiden ja liikkuvuuden vahvistaminen. Kuten jo mainittiin, komitea tukee komission ehdotusta kaksinkertaistaa seitsemänteen puiteohjelmaan ja Euratom-ohjelmaan varattavat määrärahat (nykyiseen kuudenteen puiteohjelmaan verrattuna). Tämä lisäys tulisi ensisijaisesti ⁽²⁾ ohjata (myös Euratom-ohjelman) temaattisiin painopisteisiin, toimiin ja hankkeisiin sekä liikkuvuusohjelmaan ⁽³⁾ (myös nuorten tutkijoiden ja huippututkijoiden tukemiseen).

⁽¹⁾ Ks. myös lausunnon kohta 5.4, EUVL C 95, 23.4.2003.

⁽²⁾ Ks. lisäksi myös kohdan 3.5 suositukset.

⁽³⁾ Erityisen menestyksekkäs rooli tässä on ollut mm. Marie Curie -ohjelmalla, jonka vahvistamista suositellaan.

4.6 Tutkimuksen tukemisen välineet. Asiasta jo esittämiensä suositusten selkeyttämiseksi komitea suosittelee seuraavien periaatteiden soveltamista:

— Välineiden määrän on oltava hallittavissa.

— Välineet on määriteltävä perusteellisesti, ja niille on asetettava avoimet ja selkeät tavoitteet.

— Välineiden käytön tulee olla mahdollisimman helppoa.

— Välineiden tulisi keskittyä ensisijaisesti T&K-tehtävien ja niiden parissa toimivien tutkijoiden välittömään tukemiseen.

— Tiettyyn hankkeeseen käytettävän välineen tai käytettävien välineiden valinnan tulisi olla hakijan päätettävissä. Temaattisten painopisteiden yksittäisiä osia ei tulisi siis missään tapauksessa ennalta sitoa tiettyyn välineeseen ⁽⁴⁾. Komission tulisi kuitenkin tarjota asiaan liittyvää neuvontaa ja esittää syyt siihen, miksi se pitää tietyillä aloilla tiettyjä välineitä parhaiten soveltuvina.

— Myös välineiden kohdalla on varmistettava riittävä jatkuvuus ja vältettävä erityisesti äkinäisiä muutoksia lähestymistavoissa, jotta kaikkien osapuolten hallinnollinen työ voitaisiin pitää järkevissä rajoissa.

— Ensisijalle tulisi asettaa apurahojen tai erityisten kohdennettujen tutkimushankkeiden myöntäminen, eli helposti hahmotettavien ja hallinnoitavien tutkimushankkeiden hyväksyminen. Tässä kohdin komitea viittaa myös aikaisemmin esittämiensä pk-yrityksiä koskeviin suosituksiin sekä asiaan liittyviin jäljempänä esitettyihin huomautuksiinsa.

Näiden periaatteiden mukaisesti komitea suosittelee mm., että huippuosaamisen verkostojen kohdalla ei tueta ainoastaan koordinoitua työtä vaan myös osittain suoria T&K-kustannuksia (kuten jo tapahtuu Euratom–fuusio-ohjelman yhteydessä).

4.6.1 Marimónin raportti ⁽⁵⁾. Komitea toteaa erittäin tyytyväisenä, että juuri ilmestyneen Marimónin raportin asiaan liittyvät suositukset ovat pitkälti yhtäpitäviä komitean omien suositusten kanssa. Komitea kannattaa painokkaasti raportin sanomaa.

⁽⁴⁾ Komitea pahoittelee jälleen kerran, että sen vastaavia aikaisempia suosituksia ei ole otettu huomioon.

⁽⁵⁾ Ramon Marimónin johtaman asiantuntijaryhmän raportti kuudentesta puiteohjelmasta, 21.6.2004.

4.6.2 Jatkuvuus. Komitea haluaa uudelleen korostaa ja selvittää seuraavan näkökohdan merkitystä: siirryttäessä kuudennesta seitsemänteen puiteohjelmaan tulee yleisesti varmistaa mahdollisimman suuri jatkuvuus. Tieteelle ja elinkeinoelämälle (etenkin myös pk-yrityksille) tähänastinen puiteohjelmasta toiseen siirtymiseen liittynyt tukiehtojen, hakumenettelyiden, arviointikriteerien, oikeudellisten puitteiden/välineiden ja kustannusmallien vaihtuminen on tuonut tehokkuutta vähentäviä rasitteita. Jatkuvuuden varmistamiseksi tulisi siis välttää täysin uusien välineiden ja muiden menettelyiden käyttöön-ottoa. Sen sijaan tähänastisia välineitä ja menettelyitä tulee yksinkertaistaa ja mukauttaa kerättyjen kokemusten ja esitettyjen suositusten mukaisesti. Ensisijaisena tavoitteena tulee siis olla jatkuvuus ja siihen liitetty yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen sekä hakijoiden joustavat välineidenvalintamahdollisuudet.

4.7 Teknologiayhteisöt. Komitea tukee painokkaasti komission ja teollisuuden aloitetta luoda erityisiä teknologiayhteisöjä, jotka kokoavat Euroopan tasolla yhteen yrityksiä, tutkimuslaitoksia, sääntelyelimiä, viranomaisia ja finanssimaailman edustajia. Tavoitteena on laatia yhteinen tutkimusohjelma, jolla mobilisoidaan kriittinen massa julkisia ja yksityisiä resursseja jäsenvaltioiden ja EU:n tasolla

4.7.1 Yhteiset kehityshankkeet. Komitea pitää tätä lähestymistapaa erittäin suositeltavana keinona laajojen ja työläiden yhteisten tieteellisten-tekniikkahankkeiden, kuten Galileo-hankkeen, yhteydessä, sillä se mahdollistaa kumppaneiden keskitetyn yhteistoiminnan. Tässä on kuitenkin varmistettava tavoitteiden tarkka määrittely. Yhteiset kehityshankkeet voidaan toteuttaa integroitujen hankkeiden tai myös perustamissopimuksen 171 artiklan⁽¹⁾ mukaisten yhteisyritysten muodossa. Mutta tässäkin on aina tutkittava tarkkaan⁽²⁾, miten järjestely- ja hallintotyön paisumista voidaan välttää ja varmistaa pk-yritysten tai pienten laitosten ja tutkijaryhmien riittävä osallistuminen.

4.7.2 Hallinto- ja organisointityö. Tarvittava organisointi- ja hallintotyön määrä sekä sääntelytaakka (esimerkiksi teollis- ja tekijänoikeuskysymyksissä) huomioon ottaen tulisi ennen uusien teknologiayhteisöjen muodostamista kerätä kokemuksia parhaillaan muodostettavista teknologiayhteisöistä ja lisäksi selvittää, voidaanko myös niissä soveltaa periaatetta, jonka mukaan hankkeisiin osallistuu vain osa jäsenvaltioista. Lisäksi tulisi aina tutkia, onko tavoite määritelty yksiselitteisesti ja voitaisiinko se mahdollisesti saavuttaa yksinkertaisempia menettelyitä hyödyntämällä tai laajentamalla, ja näin välttää, että osittain

⁽¹⁾ Artiklan mukaan "yhteisö voi perustaa yhteisyrityksiä tai muita järjestelmiä, jotka ovat tarpeen, jotta yhteisön tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä koskevat toimintaohjelmat voidaan panna täytäntöön asianmukaisesti".

⁽²⁾ Katso myös kohta 4.7.2.

päällekkäisten välineiden lisäämisellä aiheutetaan lisää sekaan-nusta ja liiallista koordinoitavuutta. Mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää mahdollisimman yksinkertaisia välineitä.

4.8 Pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset). Pk-yritykset antavat jo nyt huomattavan panoksen innovaatioprosessiin tai niillä on potentiaalia tehdä se tulevaisuudessa. Näin ollen ehtoja pk-yrityksen osallistumiselle temaattisiin painopisteisiin tulisi joustavoittaa ja yksinkertaistaa entisestään, mm. mahdollistamalla aiheiden ja välineiden (Craft, kollektiiviset tutkimustoimet, Eureka) joustava yhdistäminen ja valintamahdollisuus. Kaiken kaikkiaan tulisi tukivälineitä mukautettaessa ja hankkeiden jäsentelyssä kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, että pätevät pk-yritykset pääsevät asianmukaisella tavalla osallistumaan sekä korkean että matalan teknologian aloilla. Tähän soveltuvat paremmin erityisten kohdennettujen tutkimushankkeiden kaltaiset tukivälineet, jotka antavat mahdollisuuksia myös pienemmille ryhmille ja hankkeille ja suosivat alhaalta ylös -lähestymistapaa.

4.8.1 Pk-yritykset ja tietämyksen siirto. Tästä erillään on kuitenkin käsiteltävä myös erittäin tärkeää tavoitetta tuoda yliopistoissa ja valtion tukemissa tutkimuslaitoksissa tehdyn perustutkimuksen uusin mahdollisesti sovelluskelpoinen tieto teollisuudessa ja erityisesti pk-yrityksissä työskentelevien tutkijoiden ja insinöörien ulottuville, jotta innovaation ja teollisuuden kilpailukyvyyn vaatimaa tietämyksen siirtoa voidaan nopeuttaa. Myös tästä asiasta komitea on jo esittänyt useaan otteeseen suosituksia⁽³⁾, jotka koskevat erityisesti yliopisto-maailman ja elinkeinoelämän välisen henkilöstövaihdon (liikkuvuuden) parantamista ja sen houkuttelevuuden lisäämistä.

4.8.2 Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka. Erityisesti pienten yritysten perustaminen edistää huomattavasti innovaatiota ja talouskasvua. Perustamisen ongelmana ei useinkaan ole ensisijaisesti riittämätön tutkimuksen ja kehityksen tukeminen, vaan yrityksen johtaminen ja markkinointi sekä etenkin riittämätön pitkäaikainen rahoitus tappiollisen alkuvaiheen ylittämiseksi. Ratkaisuja on etsittävä sekä elinkeinopolitiikasta että tutkimuspolitiikasta, jotta yrittäjyyttä EU:ssa voidaan kannustaa ja sen menestymismahdollisuuksia parantaa.

4.8.3 Yhdysvaltojen SBIR-ohjelma. Komitea suosittelee lisäksi Yhdysvalloissa ns. "Small Business Innovation Research"-ohjelman⁽⁴⁾ (SBIR) yhteydessä kerättyjen kokemusten hyödyntämistä. Kyseisen ohjelman puitteissa Yhdysvaltojen hallitus tukee erilaisten agentuurien avulla markkinoille tähtääviä pienten ja keskisuuren yritysten T&K-toimia.

⁽³⁾ Ks. esimerkiksi lausunnon kohdat 7 ja 8, EYVL C 204, 18.7.2000.

⁽⁴⁾ Ks. <http://sbir.us/pm.html> sekä <http://www.zyn.com/sbir/funding.htm>.

4.9 Avoin koordinointi. Komitea on toistuvasti ilmaissut kantansa, jonka mukaan komission tulisi käyttää avointa koordinoitimenettelyä, mutta korostanut tässä yhteydessä aina, että sen tulee tapahtua vain jäsenvaltioiden vapaaehtoisella suostumuksella.

4.10 Itsejärjestäytyminen ja itsekoordinointi. Komitea on myös toistuvasti viitannut alhaalta ylös -periaatteen mukaisesti toimivaan tieteellis-teknisten toimijoiden itsejärjestäytymiseen ja itsekoordinointiin EU:ssa. Nämä samojen alojen toimijat tuntevat toisensa julkaisujen, konferenssien ja työryhmien kautta, ja he vaikuttavat oma-aloitteisesti ohjelmointiin sekä osallistuvat — yhteistyön ja kilpailun välisessä jännitteessä (ks. edempänä) — tutkimus- ja kehitystyön koordinointiin. Näin on syntynyt maailmanlaajuisesti huomattavia kansainvälisiä tutkimusaloitteita, -ohjelmia ja -laitoksia, jotka ovat valmistelleet eurooppalaisen tutkimusalueen syntyä. Tämä tosiasia tulisi tunnustaa ja sitä tulisi hyödyntää.

4.11 Kilpailun edistäminen. Tässä yhteydessä komitea pitää tervetulleena, että komissio on asettanut yhdeksi kuudesta perustavoitteesta kilpailun edistämisen. Komitea tukee komission käsitystä, jonka mukaan Euroopan tason kilpailulla voidaan saavuttaa lisäarvoa. Tähän liittyen komitea toistaa aikaisemman toteamuksensa ⁽¹⁾, jonka mukaan tiede ja tutkimus edellyttävät menestyäkseen kilpailua parhaista ideoista, menetelmistä ja tuloksista sekä saatujen tulosten riippumatonta toistamista (tai niiden kumoamista) — eli "sertifiointia" — samoin kuin niiden levittämistä, syventämistä ja täydentämistä. Tästä syystä tarvitaan siis moniarvoista ja monialaista tutkimusta, jossa on mahdollistettava ja edistettävä erilaisia lähestymistapoja, arviointimenetelmiä ja rakenteita. Tämän tuloksena syntyvä kilpailu tarjoaa runsaasti ideoita ja tuloksia, joista parhaita voidaan kehittää eteenpäin ja hyödyntää.

4.12 Kilpailu, yhteistyö ja koordinointi. Kilpailu-, yhteistyö- ja koordinoitintavoitteiden välille voi syntyä ristiriitoja — sitä enemmän, mitä lähemmin tehtävät liittyvät tuotekehitykseen. Tästä on pääteltävä niiden parhaiden soveltamisalojen rajat ja näin ollen myös soveltuvien välineiden valinta. Niin paljon kilpailua kuin mahdollista ja niin paljon yhteistyötä kuin tarpeen.

4.13 Kriittinen massa ja maailmanlaajuinen kilpailu. Suurten infrastruktuurien tai tiettyjen suurten teknologiahankkeiden kaltaisten tutkimus- ja kehitystavoitteiden, joiden kriittinen massa ylittää myös yksittäiskohteena yksittäisten jäsenvaltioiden suorituskyvyn ja jotka siis lähtökohtaisesti ovat toteutettavissa ainoastaan EU:n yhteishankkeena, on kohdattava vielä muita hankkeita enemmän maailmanlaajuisista kilpailua (ks. myös kohta "kansainvälinen ulottuvuus") ja pärjättävä maailmanlaajuisessa vertailussa. Tähän pätevät myös teknologiayhteisöstä esitetyt huomiot.

⁽¹⁾ Lausunnon kohdat 4.2.2, 4.2.3 ja 4.2.4, EUVL C 95, 23.4.2003.

4.14 Euroopan tutkimusneuvosto. Kuten jo vastikään annettussa lausunnossa ⁽²⁾ todettiin, komitea kannattaa komission aikomusta Euroopan tutkimusneuvoston perustamisesta. Euroopan tutkimusneuvoston tehtävänä olisi perustutkimusalan käsittely ja edistäminen, ja sen toteutus olisi tiedeyhteisön harteilla. Tutkimusneuvosto olisi täysin riippumaton ja sen tulisi toimia EU:n jäsenvaltioiden tai Yhdysvaltain vastaavien menestyksekkäiden elinten sääntöjen mukaisesti. Komitea suosittelee, että yksittäisten tutkimuslajien välisen vuorovaikutuksen hyödyntämiseksi Euroopan tutkimusneuvostoon kutsutaisiin myös teollisuudessa toimivia huippututkijoita.

4.15 Vertaisarviointi. Keskeiseksi arviointivälineeksi tulisi ottaa vertaisarviointi. Myös tällä arviointijärjestelmällä on kuitenkin heikkouksia (esimerkiksi eturistiriidat), ja niiden kompensoimiseksi tulisi Euroopan tutkimusneuvostoon — ja yleisesti kaikkiin tukijärjestöihin ⁽³⁾ — ottaa kokeneita tutkijoita, joilla on näyttöä omista tieteellisistä saavutuksista ja jotka tuntevat tarkkaan vastuullaan olevan erikoisalan.

4.16 Urien edistäminen. Komitea tukee painokkaasti tavoitetta lisätä tieteen, tutkimuksen ja kehityksen houkuttelevuutta ammatinvalinnassa, kannustaa kaikkein lahjakkaimpia tutkijan uran valitsemiseen ja tukea asianmukaisesti tutkijoiden ammatillista uraa. Komitea on vastikään antamassaan lausunnossa ⁽⁴⁾ käsitellyt asiaa perusteellisesti ja kannattanut siihen liittyviä komission pyrkimyksiä.

4.16.1 Tutkijoiden epätyytyttävä sopimustilanne. Erityinen ongelma ovat monissa jäsenvaltioissa käytössä olevat palkkatariffit ja sopimusehdot, jotka — etenkin nuorille tutkijoille — ovat selkeästi epäedullisia yksityissektoriuraan verrattuna ja jopa muihin, muuten vastaaviin julkisen sektorin ura-alueisiin verrattuna. Komitea muistuttaa uudelleen, että tässä asiassa tarvitaan pikaisia toimia — etenkin jäsenvaltioiden suunnalta.

4.17 Pällekkäisten tai rinnakkaisten rakenteiden välttämisen. Tutkimustyöhön kuuluu myös suunnitteluun, yritystoimintaan, hallintoon ja asiantuntijatoimintaan liittyviä tehtäviä, joiden täyttämiseen tarvitaan kokeneita tutkijoita. Hakemusten, arviointien ja seurantaprosessien inflaation huomioon ottaen komitea toistaa suosituksensa ⁽⁵⁾, että komissio tarkastelee myös tätä kysymystä ja pyrkii luomaan (erityisesti myös jäsenvaltioiden asianomaisten tahojen kanssa ja välillä) koordinoitua menettelyitä, joilla vältetään liian monet toisistaan erillään toimivat vertikaaliset (ja myös horisontaaliset tai rinnakkaiset) hyväksymis-, ohjaus- ja valvontarakenteet (ja -menettelyt) sekä estetään tilanne, jossa tuloksena on vain tuottamatonta touhukkuutta.

⁽²⁾ EUVL C 112, 30.4.2004.

⁽³⁾ Siksi komitea on jo toistuvasti suositellut, että tutkimustuesta vastaavissa komission elimissä meneteltäisiin samoin.

⁽⁴⁾ EUVL C 110, 30.4.2004 (CESE 305/2004) sekä CESE 1086/2004.

⁽⁵⁾ CESE 305/2004, kohta 5.18 (EUVL C 110, 30.4.2004).

4.18 **Arvioijien valinta.** Samalla ja sillä varauksella, että arvioijien nykyistä käyttöä vähennetään yleisellä tasolla, on kuitenkin pyrittävä myös saamaan omilla aloillaan erityisen menestyksekkäät ja kokeneet tutkijat arviointitehtäviin, koska virhearviointien riski muuten kasvaa. Jotta tämä voisi onnistua, on kuitenkin vapautettava arvioijien valintamenettelyt nykyisin ylimitoitetusta ja joustamattomasta byrokratian taakasta, joka saa nimenomaan menestyksekkäät tutkijat epäröimään arviointitehtäviin ryhtymistä.

4.19 **Arviointimenettelyt.** Eräät menettelyt, joita tiedeyhteisö on kritisoinut, saattavat olla seurausta hyvää tarkoitavasta yrityksestä ottaa käyttöön ja soveltaa normitettuja arviointikriteereitä siihen liian mutkikkaalla ja herkällä alalla sen sijaan, että hyödynnettäisiin inhimillistä kokemusta. Komitea pitää oikeana pyrkimystä välttää avoimuuden ja objektiivisuuden nimissä subjektiivisia arviointeja — koska niistä on helppo valittaa ja ne sisältävät väärinkäytösten mahdollisuuden — mutta tämä aiheuttaa myös ratkaisemattoman ongelmatilanteen. Tieteellisten saavutusten ja luovuuden arviointia ei voida automatisoida tai delegoida kokemattomille tahoille.

4.20 **Kaksi uutta alaa: avaruus ja turvallisuustutkimus.** Komission tiedonannossa ei vielä käsitellä temaattisia painopisteitä. Ainoa poikkeus on viittaus perustutkimukseen⁽¹⁾ sekä kahteen uuteen alaan, avaruuteen ja turvallisuutta palvelemaan tutkimukseen. Komitea pitää tervetulleena komission ehdotusta, jonka mukaan se ryhtyisi jatkossa käsittelemään EU:n tasolla avaruuteen ja turvallisuustutkimukseen liittyviä kysymyksiä, ja komitea vahvistaakin aikaisemmat avaruusalaan antamat suosituksensa⁽²⁾. Komitea suosittelee kuitenkin, että nämä kaksi tehtävää asetettaisiin seitsemännen puiteohjelman budjetin sekä puiteohjelman temaattisten painopisteiden ulkopuolelle, koska molemmilla tehtävillä on erilaisia erikoisominaisuuksia, jotka eivät ole yhteensopivia puiteohjelman toteuttamistavan kanssa.

4.20.1 **Avaruusala** varten on jo olemassa erittäin tehokas ja menestyksekkäs ohjelma, jonka koordinoinnista ja toteutuksesta ovat tähän mennessä vastanneet ESA ja Euroopan avaruus- ja ilmailuteollisuus ja johon on huomattavalla panoksella osallistunut myös jäsenvaltioiden tutkimuslaitoksia. Näin ollen komission osallistuminen (jota komitea kannattaa) tulisi rahoittaa ja toteuttaa puiteohjelmasta erillään, eli ESA:n ja komission välisen voimassa olevan yhteistyösopimuksen puitteissa. Komitea on kiinnostunut kuulemaan asiasta lisää yksityiskohtia.

4.20.2 **Turvallisuustutkimuksen** kohdalla on olemassa vahva yleiseurooppalainen intressi yhteiseen etenemiseen. Asiasta on keskusteltu ja sitä on korostettu toistuvasti komiteassa, ja näin ollen komitea kannattaa painokkaasti aiheen käsittelyä. Tähän liittyy kuitenkin myös salassapitokysymyksiä sekä sisäisten tai ulkoisten puolustustehtävien soveltamista,

jossa tarvitaan erilaista lähestymistapaa kuin puiteohjelman painopisteissä (joissa vaaditaan esimerkiksi avoimuutta). Näin ollen myös tässä tapauksessa tulisi luoda puiteohjelman rahoituksesta ja välineistöstä erotettu erillinen hanke.

5 Tiivistelmä

5.1 Komitea korostaa tutkimuksen ja kehityksen ratkaisevaa merkitystä EU:n maailmanlaajuisen kilpailukykyyn ja näin ollen myös Lissabonin tavoitteiden kannalta. Komitea tukee näin ollen komission tiedonannossa ehdotettuja toimenpiteitä ja esitettyjä tavoitteita.

5.2 Tämä koskee erityisesti kolmen prosentin tavoitetta sekä siihen liittyvää ehdotusta yhteisen (puiteohjelmaa ja Euratom-ohjelmaa) koskevan T&K-budjetin kaksinkertaistamiseksi. Komitea pyytää neuvostoa ja parlamenttia noudattamaan tätä ehdotusta, jäsenvaltioiden hallituksia toimimaan vastaavalla tavalla myös kansallisten T&K-budjettien suhteen sekä teollisuutta vahvistamaan omalta osaltaan investointejaan tutkimukseen ja kehitykseen — nimenomaan Euroopassa.

5.3 Komitea muistuttaa, että kolmen prosentin tavoite vastaa nykyistä kilpailutilannetta ja että tulevaisuudessa tavoitetta on mukautettava esimerkiksi Yhdysvaltojen ja Kaakkois-Aasian kehityssuuntausten mukaisesti.

5.4 Komitea tukee komission aikomusta käyttää lisäksi osaa rakennerahastojen määrärahoista tutkimuskapasiteetin ja -rakenteiden lisäämiseen, jotta laajentuneen EU:n mahdollisuudet voitaisiin täysimääräisesti hyödyntää sekä ottaa huomioon uusissa jäsenvaltioissa vallitseva siirtymätilanne. Komitea suosittelee, että samaan tarkoitukseen käytettäisiin myös Euroopan investointirahastoa.

5.5 Komitea tukee komission aikomusta käyttää tehokkaita mahdollisia toteutusmuotoja ja parantaa puiteohjelman käytännön toteutusta. Näin ollen komitea suosittelee välineiden yksinkertaistamista ja joustavoittamista, mutta samalla mahdollisimman suuren jatkuvuuden varmistamista. Hakijoiden on pystyttävä sopeuttamaan välineet kyseessä olevan tehtävän vaatiman hankkeen optimaaliseen rakenteeseen ja kokoon. Sama koskee teknologiayhteisöjen luomista. Komitea yhtyy Marimónin raportin kantaan.

5.6 Komitea suosittelee, että päteviä pk-yrityksiä otetaan entistä laajemmin mukaan tutkimus- ja kehitysohjelmaan sekä innovaatioprosessiin, ja viittaa tässä yhteydessä Yhdysvaltojen SBIR-ohjelmaan. Komitea suosittelee lisäksi yritys politiikan ja tutkimuspolitiikan yhteistoimintaa, jotta pk-yritysten ja vasta-perustettujen yritysten innovaatiopotentiaalia ja kasvumahdollisuuksia voidaan edistää ja hyödyntää.

⁽¹⁾ Katso kohta 3.5.

⁽²⁾ EUVL C 112, 30.4.2004.

5.7 Komitea tukee komission aikomusta ottaa avaruusala ja turvallisuustutkimus uusiksi painopisteiksi. Komitea suosittelee, että niitä tulisi käsitellä ja rahoittaa puiteohjelmasta erillään, ja perustelee tämän.

5.8 Komitea tukee komission aikomusta liittää perustutkimus puiteohjelmaan ja tukea sitä eurooppalaisessa kilpailussa sekä perustaa asian edistämiseksi riippumaton Euroopan tutkimusneuvosto.

5.9 Komitea viittaa eri tutkimuslajien — perustutkimus, soveltava tutkimus ja kehitys — välisten yhteyksien perustavan-

laatuiseen merkitykseen. Tutkimuslajeja on siis tuettava tasa-
puolisesti.

5.10 Komitea tukee komission aikomusta tehdä EU:n entistä houkuttelevampi parhaille tutkijoille, kannustaa lahjakkaita nuoria tutkijauran valitsemiseen sekä turvata palkitseva urakehitys. Tässä asiassa on etenkin jäsenvaltioiden ryhdyttävä pikaisiin toimiin.

Lukuisten muiden tärkeiden näkökohtien, suositusten ja kriittisten huomioiden osalta komitea viittaa yksityiskohtaisiin lukuihin 3 ja 4.

Bryssel 15. joulukuuta 2004

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Anne-Marie SIGMUND*

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus — Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta sekä direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta”

KOM(2004) 177 lopullinen — 2004/0065 COD

(2005/C 157/21)

Neuvosto päätti 21. huhtikuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 44 artiklan 2 kohdan g alakohdan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 8. syyskuuta 2004. Esittelijä oli Jörg **Frank von Fürstenwerth**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 15.–16. joulukuuta 2004 pitämässään 413. täysistunnossa (joulukuun 15. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 86 ääntä puolesta, 3 vastaan 1:n pidättyessä äänestämästä.

1 Johdanto

1.1 Komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta sekä direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta tulee tarkastella osana rahoituspalvelujen toimintasuunnitelmaan sisältyvien EU:n toimien muodostamaa kokonaisuutta. Tässä yhteydessä erityisen merkittäviä ovat komission tiedonanto ”Yhtiöoikeuden uudistaminen ja omistajaohjauksen (*corporate governance*) parantaminen Euroopan unionissa — etenemissuunnitelma” KOM(2003) 284, kansainvälisten tilinpäätösstandardien käyttöönotto vuonna 2005 sekä direktiivit markkinoiden väärinkäytöstä ja arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä.

1.2 Euroopan komissio on pyrkinyt vuodesta 1996 parantamaan ja yhdenmukaistamaan lakisääteisten tilintarkastusten

laatua Euroopan unionissa. Välietappina oli toukokuussa 2003 julkaistu kymmenkohtainen toimintasuunnitelma (komission tiedonanto ”Lakisääteisen tilintarkastuksen kehittäminen EU:ssa” KOM(2003) 286). Toimintasuunnitelman tavoitteisiin kuului mm. kahdeksannen yhtiöoikeusdirektiivin 84/253/ETY uudistaminen. Nyt ehdotetulla direktiivillä on tarkoitus korvata kahdeksas yhtiöoikeusdirektiivi.

1.3 Toimenpiteiden avulla pyritään palauttamaan luottamus tilinpäätösraportointiin ja rahoitusmarkkinoihin. Direktiiviehdotusta ei ole kuitenkaan laadittu suoranaisesti viimeaikaisten kirjanpitoskandaalien johdosta, vaan se on looginen jatko vuodesta 1996 harjoitetulle lakisääteisistä tilintarkastusta koskevalle politiikalle. Viimeaikaiset skandaalit on kuitenkin otettu huomioon.